

Karagöz-Hacivat Oyunu: İran ve Amerika

İçeriği Yazan: [Koray Kamacı](#) [1] Zaman: Salı, 03/12/2013 - 14:04

Yazar: Koray KAMACI

Yazının Yazıldığı Tarih: 03.12.2013

Son yıllarda izlediği dış politikada her ne kadar bazı yanlışlarda olsa Ortadoğu'da etkinliğini arttıran Türkiye, birçok uluslararası oyunu bozmaya başladı. Amerika, İran ile yapılan son anlaşma hamlesi ile Rusya'nın güneye inmesine set çekerken Türkiye'yi de öteliyor. Türkiye Batı dünyasında imaj kaybettiği ölçüde; İran imaj kazanıyor. Bana öyle geliyor ki; Ortadoğu'da, İran eksenli derin bir hesap var. ABD, İran ve İsrail; hala Ortadoğu siyasetinin üç büyük ve derin oyuncularındır. Türkiye'nin ise oyuncu olmasına izin verilmiyor.

Hristiyan Batı dünyası, Suriye'ye, daha 5-6 sene öncesine kadar savaş açacağı izlenimi veriyordu. Ancak bu olmayınca, Türkiye'yi dengelemek ve dizginlemek için tam tersine hareket etmeye başladı. Suriye'de Beşşar Esad'a güç ve enerji sağladı.

Suriye halkına değil, Müslüman katleden, bu yolda kimyasal silah bile kullanan Baas rejimine destek verdi. **“Demokrat”** ve **“İnsan hakları savunucusu”** Batı, Mısır'da seçilmiş cumhurbaşkanına karşı darbeci Sisi'yi destekledi. Batı şimdi de bu güne kadar **“Şer ekseninin başı”** saydığı İran'ı yanına çekerek Türkiye'nin önünü kesme hesapları yapıyor. Yıllardır Ortadoğu'da ABD'nin stratejik müttefiki olarak görülen Türkiye'nin, ABD'nin son İran hamlesi yüzünden Pabucu dama mı atıldı? İslam dünyasında giderek yükselen Batı karşıtı hareketlenmeyi, İran'ı ve Tahran'ın nüfuz alanlarını etki altına alarak yarmayı planlıyor. İran, içine düştüğü yalnızlık ve eko-politik kriz nedeniyle buna razı oluyor. Türkiye ise oyunu bilmekle birlikte bu gelişmeyi destekliyor. Ankara zaten başından beri İran'a ambargo uygulanmasına karşı durmuştu. Burada anlaşılması gereken şey, ülkeler arası dostlukların ve düşmanlıkların ezeli ve ebedi olmadığıdır. Ülkeler milli menfaatleri neyi gerektirirse öyle hareket ederler. İnsanlar gibi duygusal değildirler. Hattı zatında büyük devlet olmanın da gereği budur. Büyük devlet çıkarlarına bakar. Biz ise dış politikada birçok önemli hata yaparak çıkarlarımızı zaman zaman kalıcı bir şekilde zedeledik.

Britanya basını anlaşmada, ABD ve İran arasında henüz Hasan Ruhani cumhurbaşkanı seçilmeden önce başlayan ve “ısrarlı” bir şekilde devam eden gizli görüşme trafiğinin ve pazarlıkların etkili olduğunu yazıyor. ABD Başkanı Obama'nın anlaşma sonrası San Francisco'da göçmenlik reformuyla ilgili katıldığı bir toplantıda söyledikleri ABD'nin krizi çözme yolunda gösterdiği iradenin nedenine vurgu yapıyor. Bir kesim (Neoconlar) askeri müdahaleyi savunurken, temkinli kesim, diplomatik ve politik ürkütmeyi yeterli görmektedirler. ABD'nin derin devleti olan “Yahudi Lobileri”, Suriye ve İran konusunda ikiye ayrılmış vaziyettedir. Buda üstünde durulması gereken çok önemli hususlardan biridir.

Özellikle baktığımız zaman ABD, Ortadoğu'da dengeleri de gözetmeye başladı ve orta vadede politika yerine biraz daha uzun vadede politika izlemeye koyuldu. Amerika'nın, hali hazırda bölgede orta büyüklükte güç olan müttefikleri, Türkiye ve İsrail ile arasında son dönemde esen serin rüzgarlar, İsrail'in Filistin sorunu, bizim de Kürt meselesi dolayısı ile yakın gelecekte stabilize olamayacak gibi görünen siyasi durumumuz, öte yandan ABD açısından “İsrail'in kontrol edilemezliği” ve Türkiye'nin “kendi başına buyruk olması” dolayısı ile “güvenilmezliği” nin yanında, Mısır ve Ürdün'de her an değişebilecek dengeler de denkleme eklendiğinde ABD'nin orta vadede böyle bir hesap yapmıyor olabileceği tezi önem kazanıyor. İşte bu yüzden İran ile ABD'nin anlaşması kaçınılmaz oldu.

İran yapılan anlaşma ile ekonomisinin de faydasını görmeye hemen başladı. İran Cumhurbaşkanı Başkanı Yardımcısı Muhammed Bagher Nohaht, İran'ın 8 milyar Dolar tutarındaki maddi varlığının ABD tarafından serbest bırakıldığını teyit etti. İran, ekonomik olarak içe kapalılıktan da çıkmaya başladı. İran hiç şüphesiz son zamanlarda bölgede mekik diplomasisini ustaca yapıyor.

Şahsi duygusal kopuşlar, para, makam, hırs, ihtiras veya dolduruşla kendi dostlarına karşı yanlış işlere bulaşanların **"Büyük şeytan"**la **"Şer eksenini"**nin kucaklaşmasından ibret ve ders çıkarması gerekmez mi? İran ile ABD yıllardır hep düşmanmış gibi göründü ancak bunun böyle olmadığını birçok platformda söyledim. 10 yıldan beri, "ABD 3 aya kadar İran'ı vuracak" balon haberleri yapıyordu. İki ülkede bu sayede kendi halkını "Dış düşman" metaforu üzerinden diri tutuyor. Netice itibari ile Amerika 30 yıl boyunca İran için Büyük Şeytan'dı. 30 yıl sonra İran, Ortadoğu'da Amerika'nın bir partneri oluyor. Dış politika böyle bir şey işte...

Ve son söz: "Dostunu da, düşmanını da sen seçtiğin sürece güçlüsün"

Koray KAMACI

iletisim@politikadergisi.vom [2]

Yorumlar

- [Analiz](#) [3]
- [Dış Siyasa](#) [4]

Kaynak URL (02/05/2024 - 18:43 tarihinde yazdırıldı):

<https://www.politikadergisi.com/okur-makale/karagoz-hacivat-oyunu-iran-ve-amerika>

Bağlantılar:

[1] <https://www.politikadergisi.com/pd-uye/koray-kamaci>

[2] <mailto:iletisim@politikadergisi.vom>

[3] <https://www.politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/analiz>

[4] <https://www.politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/dis-siyasa>